

RAAP-NOTITIE 3807

Plangebied Simmerdyk te Sneek

Gemeente Súdwest Fryslân

**Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra namens Stichting voor Openbaar Onderwijs Odyssee

Titel: Plangebied Simmerdyk te Sneek, gemeente Súdwest Fryslân; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: mei 2011

Auteur: *drs. B.I. van Hoof*

Projectcode: SFSI

Bestandsnaam: NO3807_SFSI.doc

Projectleider: drs. B.I. van Hoof

Projectmedewerker: drs. T. van den Bergh

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 46355

Autorisatie: dr. G. Aalbersberg

Bevoegd gezag: gemeente Súdwest Fryslân

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwenveldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2011

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: Architectenburo Zijlstra namens Stichting voor Openbaar Onderwijs Odyssee
- *aanleiding onderzoek*: uitbreiding school
- *datum uitvoering veldwerk*: 28 april 2011

Locatiegegevens

- *plangebied*: het plangebied ligt aan de westzijde van Sneek, in de wijk Hemdijk, ten zuidwesten van de Simmerdyk en ten noorden van de Bredyk.
- *plaats*: Sneek (Snits)
- *gemeente*: Súdwest Fryslân
- *provincie*: Fryslân
- *kaartblad topografische kaart Nederland, schaal 1:25.000*: 10H
- *plangebied in gebruik als*: grotendeels grasland en voor een klein deel sloot of verhard.
- *oppervlakte plan-/onderzoeksgebied*: circa 1,7 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 172.060/560.715

Onderzoeksvragen

Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig intact dat archeologisch vervolgonderzoek zinvol is? Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.2), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>), geldt in de praktijk als richtsnoer. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologisch advies*: volgens de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE; <http://www.fryslan.nl/binfo/chk/inhoud/startchk.htm>) is voor het plangebied voor de periode Steentijd-Bronstijd geen onderzoek noodzakelijk. Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen wordt een karterend onderzoek aanbevolen (zes boringen per ha, met een minimum van zes boringen per plan).
- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*:
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): geen
- *Archeologische verwachtingskaart*: voor het plangebied geldt volgens de archeologische verwachtingskaart (Vos & De Vries, 2009) een hoge archeologische verwachting. Uit (de directe omgeving van) het plangebied zijn geen archeologische vindplaatsen bekend.

Historische gegevens

- *historische kaarten*: op de kaart uit het eind van de 17e eeuw (Schotanus à Sterringa, 1718) is het plangebied onbebouwd. Op de kadastrale minuut uit het begin van de 19e eeuw (<http://watwaswaar.nl/>) en de kaart uit 1851 (Eekhoff, 1859) bevindt zich langs de noordzijde van het plangebied een watergang met een watermolen. Op de topografische kaart uit 1932 (<http://watwaswaar.nl/>) staat de molen nog aangegeven, maar op de kaart uit 1955 niet meer. De watergang is nog wel herkenbaar. Op basis van het historische kaartmateriaal wordt geconcludeerd dat de molen vermoedelijk in de 18e eeuw is gebouwd en tussen 1932 en 1955 is afgebroken. Op de topografische kaart uit 1986 staat direct ten zuidwesten van het plangebied bebouwing aangegeven, maar het plangebied zelf is nog onbebouwd. Op de kaart uit 1994 is het plangebied opnieuw ingericht en bevindt zich ook binnen het plangebied bebouwing. Kort geleden heeft nieuwbouw plaatsgevonden op het schoolterrein ten zuidwesten van het plangebied.

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart*: kalkarme knippige poldervaaggronden met klei (Stiboka, 1974: code gMn85C).
- *geologie volgens geologische kaart* (ontleend aan ARCHIS): bebouwd (code B). Verwacht wordt dat het plangebied binnen een vlakte van getijafzettingen ligt (code 2M35).

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: deels is geboord in een driehoeksgrid van 50 x 40 m (boringen 1 t/m 7). De overige boringen zijn gelijkmatig verdeeld over het plangebied.
- *gebruikt boormateriaal*: gutsboor (3 cm diameter)
- *totaal aantal boringen*: 10
- *minimaal geboorde diepte*: 2,0 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte*: 2,5 m -Mv
- *boorbeschrijvingen*: lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989)
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlinten

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch)*: de bodemopbouw wordt van boven naar beneden beschreven. De toplaag bestaat uit een 0,25 tot 0,8 m dikke bouwvoor/verstoorde laag (stevige, matig siltige, zwak humeuze, bruingrijze klei) of opgebracht zand (matig fijn, zwak siltig, geelgrijs zand). In de boringen 9 en 10 bevindt zich hieronder een 0,85 tot 1,3 m dikke, verstoorde laag (zwak siltige, matig stevige, zwak humeuze, bruingrijze klei met zand- en kleibrokken) die reikt tot 1,35 tot 1,55 m -Mv. Onder de verstoorde en opgebrachte lagen bevinden zich getij-afzettingen (veelal matig siltige, stevige tot matig slappe, grijze klei, met onderin de boringen veel zand- en detrituslagen).
- *archeologische indicatoren in boringen*: in de boringen zijn geen archeologische indicatoren waargenomen. Volgens het bureauonderzoek zou in het plangebied een watermolen aanwezig zijn geweest. Boring 6 is gezet op de vermoedelijke locatie ervan. In deze boring zijn echter geen aanwijzingen waargenomen dat zich in de ondergrond resten van een molen bevinden.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodemopbouw in het plangebied bestaat uit een bouwvoor/verstoorde laag op getij-afzettingen. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats. Volgens het bureauonderzoek heeft ter hoogte van boring 6 een watermolen gestaan. Tijdens het veldonderzoek zijn hiervoor echter geen aanwijzingen gevonden.

Aanbevelingen

Voor het plangebied wordt geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden ontdekt, dan moet dit direct gemeld worden aan de gemeente.

- *contactpersoon overheid*: de heer T. Gietema, gemeente Súdwest Fryslân (tel. 0515-489581).
- *contactpersoon RAAP*: drs. B.I. van Hoof, projectleider (tel. 0512-589140).

Literatuur

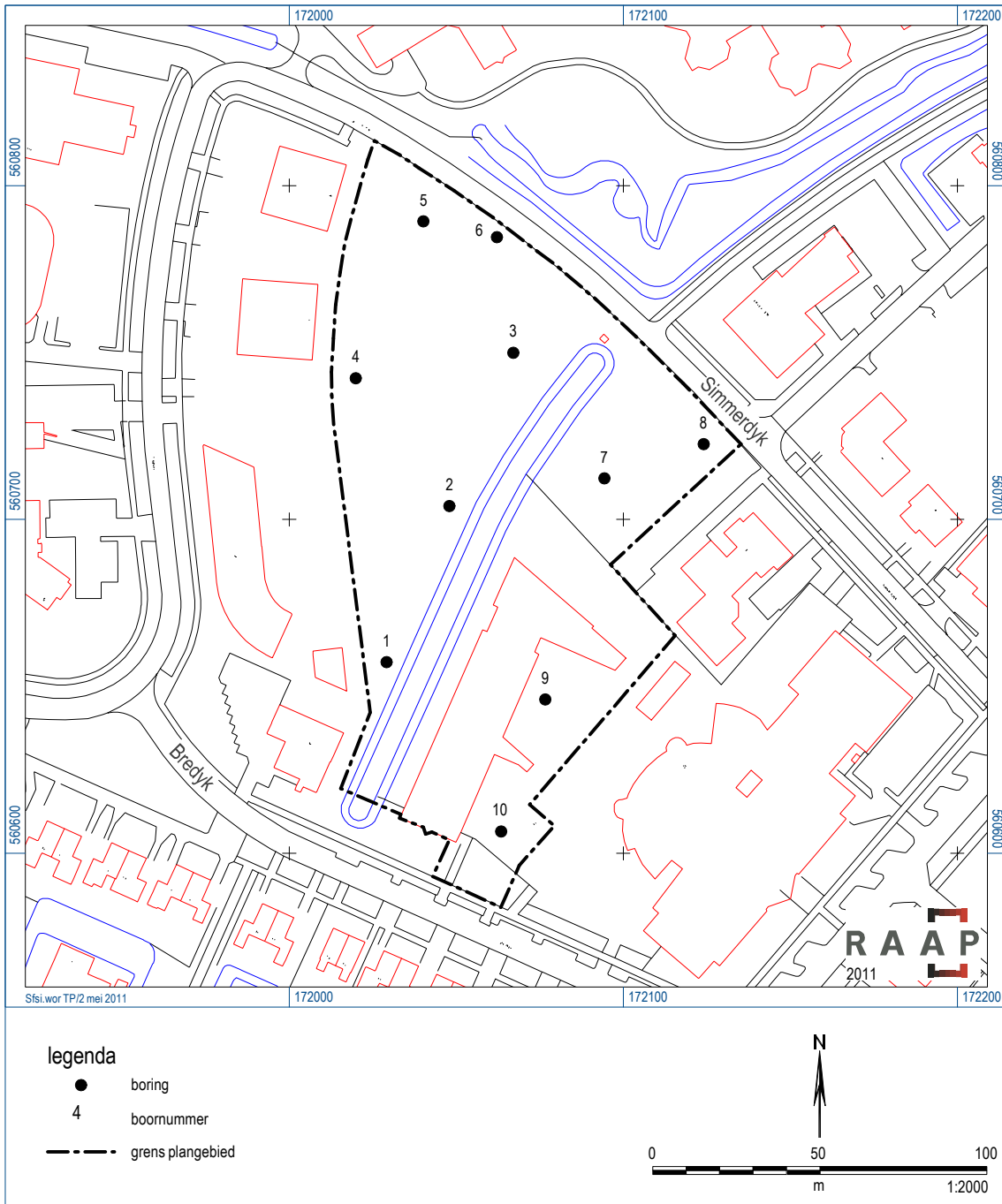
- Eekhoff, W.**, 1859. *Nieuwe atlas van de provincie Friesland*. Leeuwarden.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Schotanus à Sterringa, B.**, 1718. *Uitbeelding der Heerlijkheit Friesland; zoo in 't algemeen als in haare XXX bijzondere Grietenijen*. François Halma, Ljouwert (Facsimile-uitgave 1979).
- Stiboka**, 1974. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 10 West Sneek en Blad 10 Oost Sneek*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Vos, P. & S. de Vries**, 2009. *Samenstelling van de verwachtingskaart voor de gemeenten Sneek en Wymbritseradiel, betreffende het gebied gelegen tussen de RD-coördinaten 165/560 en 180/570*. Deltares, Utrecht.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Archeologische perioden			
Tijdperk		Datering	
Nieuwste tijd (=Nieuwe tijd C)		1795	
Nieuwe tijd	B	1650	
	A	1500	
Middeleeuwen	Laat	1250	
	Vol	1050	
	Vroeg	Ottoons	900
		Karolingisch	725
		Merovingisch laat	525
		Merovingisch vroeg	450
	Romeinse tijd	Laat	270
Midden		70 na Chr.	
Vroeg		15 voor Chr.	
Prehistorie	IJzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500
		Jong B	16.000
		Jong A	35.000
Midden		250.000	
Oud			

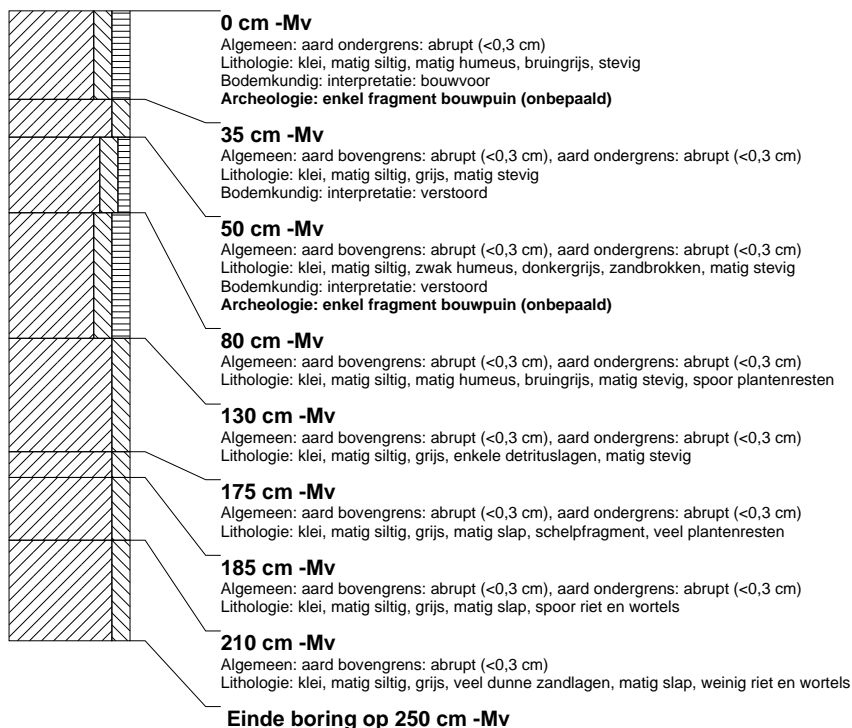
label1_standaard_Archeologisch_RAAP_2010

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

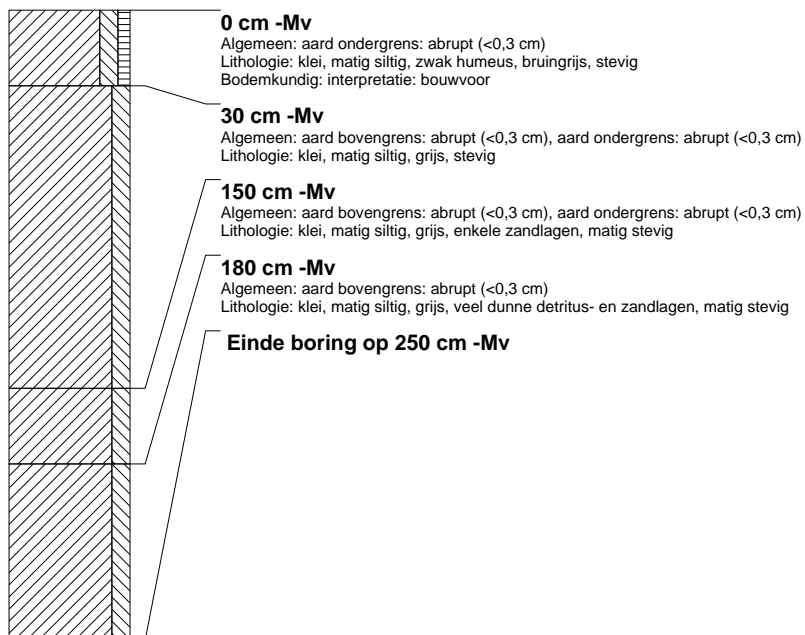
boring: SFSI-1

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

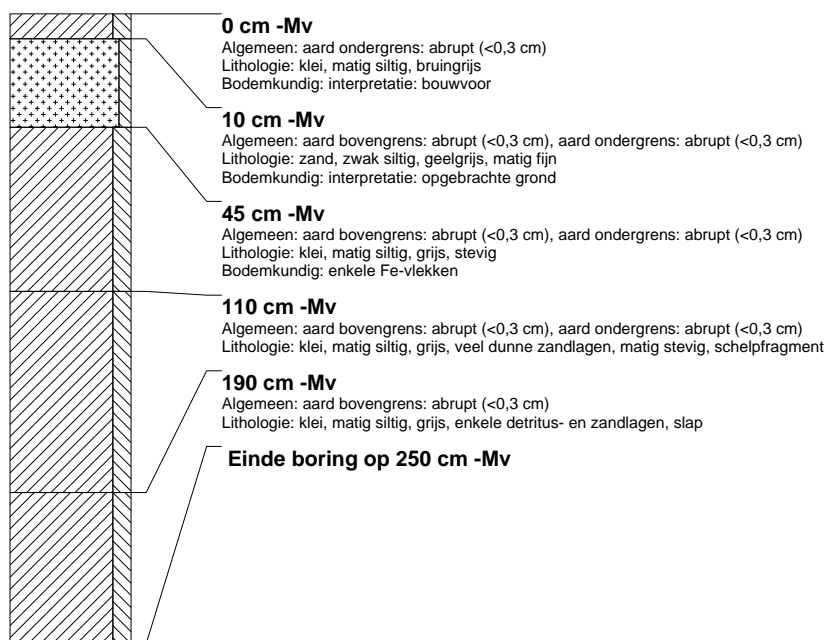
boring: SFSI-2

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

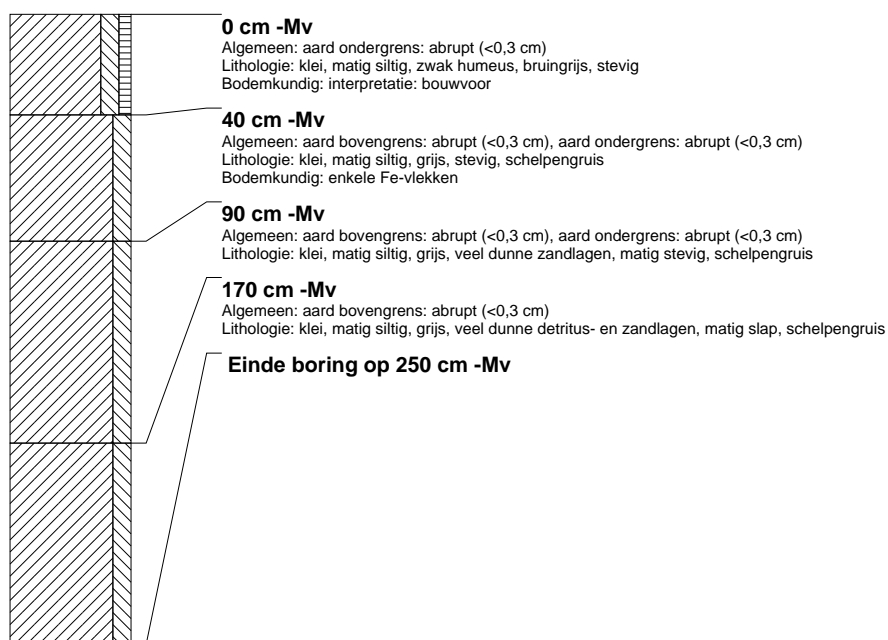
boring: SFSI-3

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

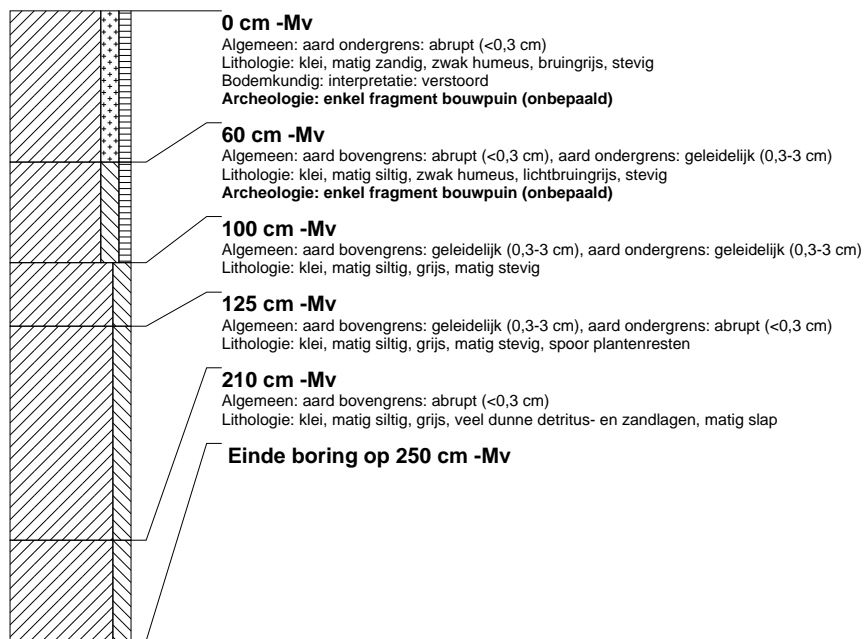
boring: SFSI-4

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

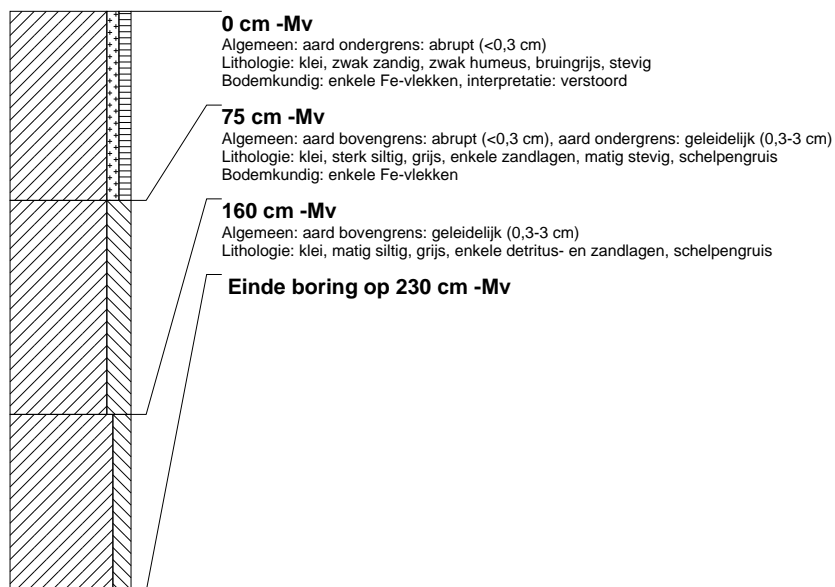
boring: SFSI-5

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SFSI-6

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

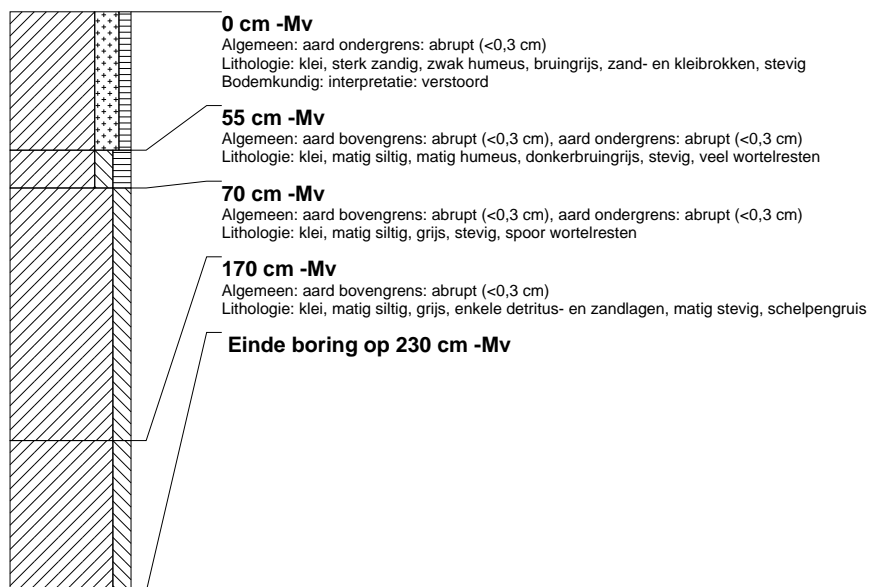
boring: SFSI-7

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

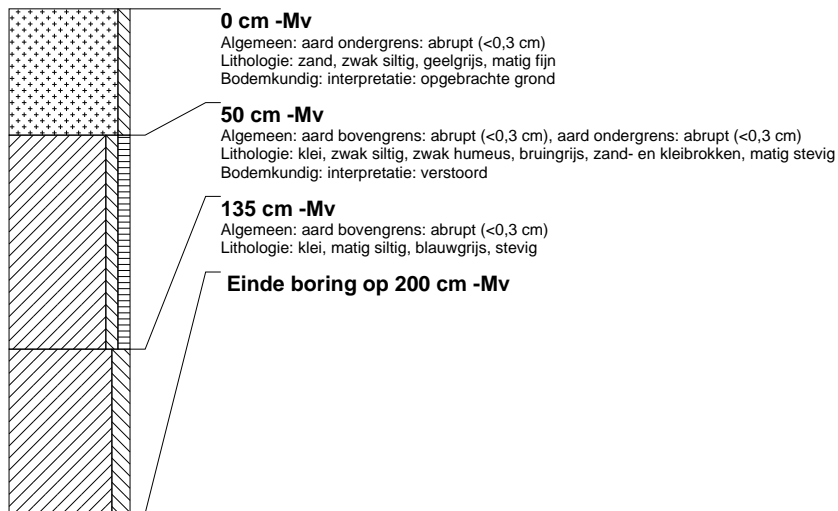
boring: SFSI-8

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SFSI-9

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SFSI-10

beschrijver: TB/BH, datum: 28-4-2011, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Súdwest Fryslân, plaatsnaam: Sneek, opdrachtgever: Architectenburo Zijlstra, uitvoerder: RAAP Noord

